

Samarqand davlat universitetning Kattaqo'rg'on filiali Pedagogika va tillarni o'qitish fakulteti bahorgi semestr
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 3-kurs talabalariga «Boshlang'ich ta'limda didaktik asarlar orqali kitobxonlikni
shakllantirish» fanidan yakuniy nazorat savollari

Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-qism “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to'liq anglashga yo'naltiradigan savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
1.	1-Mavzu: Boshlang'ich ta'limda didaktik asarlar orqali kitobxonlikni shakllantirish haqida umumiy tushuncha	Insonning ma'naviy kamolot asoslari.(T.I.Ma'naviyat, dunyoqarash, Tarbiya)	Mutolaa madaniyatini tarkib toptirish jarayoni. (T.I.Kitob, Kitobxonlik, mutolaa)	Barkamol avlodni voyaga yetkazishda kitobning tarbiyaviy ahamiyati.	Didaktik asarlarning bolalar dunyoqarashidagi o'rni .	Kitobxonlikni shakllantirishda o'qituvchining o'rni
2.		Boshlang'ich sinflarda Kitobxonlikni shakllantirishning bosqichlari (T.I.Oilada ,Maktabda kitobxonlik)	Didaktik asarlar orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirish usullari.(T.I.Usul,metod)	Didaktik asarlarni tanlash.T.I.Qiziqishi, yoshi, Xususiyatlari.	Kitobxonlik madaniyatini oshirishdagi chora tadbirlar.	Didaktik asarlarning boshlang'ich o'quvchilari uchun ahamiyati
3.	2-Mavzu:				L.N. Tolstoy va K.D. Ushinskiylarning bolalarga atalgan masallari, she'riy ertaklari va hikoyalari .	

	O'zbek bolalar kitobxonligi tarixi	O'zbek bolalar kitobxonligi tarixi bosqichlari (T.I.Jadid adabiyoti,O'zbek xalq ertaklari)	Hozirgi kunda O'zbekistonda bolalar kitobxonligini oshirishdagi loyihalar. (T.I.Islohotlar , Tadbirlar, kitobxonlik tanlovlari)	Ilk o'zbek bolalar adabiyoti namunalari haqida ma'lumot bering		O'zbek bolalar adabiyotida xalq og'zaki ijodining o'rini tushuntirib bering.
4.		Bolalar uchun yozilgan eng mashhur o'zbek hikoyalari va ularning tarbiyaviy ahamiyati. (T.I.Sariq devni minib.X.To'xtaboyev .Shum bola.G'afur G'ulom)	Kitobxonlik va kitobsevarlik-xalqimizning qadimiy qadriyatidir Ushbu fikrlarni izohlang.(T.I. Kitobsevarlik, Vatanparvarlik,Milliy dunyoqarash)	Chor kitob, Qobusnoma hadislar va pandnomalarda Bolalar talim tarbiyasiga oid qarashlar	Avesto Haftiyaklarda bolalar ta'lim tarbiyasiga oid qarashlar	Kutubxonalarning bolalar kitobxonligidagi rolini tushintirib bering
5.		O'zbek bolalar adabiyotining shakllanish jarayoni. (T.I.Folklor,xalq ijodiyoti,adabiy tanqid.)	.Kitobxonlik madaniyati tushunchasi (T.I.Madaniyat,badiiy did,ijodiy tafakkur)	Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarga oid kitoblarning xususiyatlari.	Kichik yoshdagi oquvchilarga moljallangan asarlarga oid	O'smirlarga oid badiiy asarlarga qoyilgan talablar.
3.	3-mavzu:Bolalar kitobxonlik va uning ko'rinishlari.	Kitobxonlik shakllanishida janrlarning ahamiyati. (T.I.maqol,topishmoq, she'r,masal.)	Bolalar kitobxonligi shakllanishida Abdulla Avloniyning qo'shgan hissasi. (T.I.Jadidchilik,Birinchi muallim,Ikkinchi muallim.)	Bolalar kitobxonligi shakllanishida chet el adabiyotlarining tutgan o'rni.	Bolalar kitobxonligining ko'rinishlari.	Bolalar kitobxonligi shakllanishida folklorshunoslikning ahamiyati.
4.	4-mavzu:Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik madaniyatini shakllantirishda xorijiy tajribalar.	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik ko'nikmasini shakllantirish . (T.I.kitobxonlik,ko'nikma, Mutolaa)	"...Bugungi bolalar ertangi kunda xalqqa aylanadi. Yoshlarni kitobga qaytarishimiz kerak..." (T.I.Shavkat Mirziyoyev fikrlari .)	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik ko'nikmalarini rivojlantirishning muhim omillari	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik ko'nikmalarini rivojlantirishning ustuvor tamoyillari.	Xorijiy tajribalarining boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik ko'nikmalarini rivojlantirishdagi o'rni
5.		Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobga bo'lgan qiziqishni zarurati. (T.I.Oilaviy kitobxonlik,kitob o'qishga motivatsiya.)	Maktab va oilaning hamkorligini mustahkamlash. (T.I.o'qish odati,tarbiyaviy muhit,)	Dunyo tajribasiga umumiy nazar.	V.G.Belinskiyning bolalar kitoblarining mazmuniga qo'yiladigan talablari.	S.A.Denisovning tadqiqotlari
6.	5-mavzu: Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik madaniyatini shakllantirish zarurati va usullari, tamoyillar	O'quvchilarning kitobxonlik madaniyatini shakllantirish haqida ma'lumot bering.(t.i. kitob, kitobxonlik	Kitobxonlikni targ'ib qilish va uni yoshlarga yetkazishdagi muammolar. (t.i. ilm,ustoz, kitobxonlik)	Muhammad Jabalrudiyning kitob haqida aytgan fikrlarini izohlab bering	2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha kitobxonlikni shakllantirish haqida mulohaza yuritib.	O'qish shakllarini – intensiv va ekstensivni izohlang
7.		Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik	O'qib tushunish malakalariga oid mashqlar ustida ishlashni	PIRLS tadqiqoti haqida ma'lumot bering.	Boshlang'ich sinflarda badiiy asar ustida ishlash jarayoni	O'qib tushunish faoliyatining xususiyatlarini yoritib bering

		madaniyatini shakllantirishning bir qancha usullari haqida ma'lumot bering.(t.i PIRLS, matnni tushunish)	ayting. (T.I.: matn, so'z, mazmun....)		bosqichlari: Tayyorgarlik davri, sintez, analiz, ikkinchi sintezi haqida ma'lumot bering.	
8.	6-mavzu: Didaktik asarlarda pedagogik qarashlar. adabiyot va pandnomalar – bolalar kitobxonligida. “guliston” va “bo'ston” - dunyoviy pandnoma xarakterdagi asar	Muslihiddin Sa'diy Sheroziyning Guliston asari va uning o'zbekcha tarjimai borasida fikr-mulohazalari haqida gapiring.(t.i. Sa'diy Sheroziy, Guliston, Boston	Sa'diy Sheroziyning asarlarida o'ziga xoslik va asl mazmuniga oid bazi Masalalar haqida ma'lumot bering.(t.i axloq, ilm, ma'naviyat)	Tarbiyaviy faoliyatni takomillashtirishda "QOBUSNOMA"asarining ahamiyati qanday?	"QOBUSNOMA"asaridagi javonmardlik tarbiyasi deganda nimani tushunasiz?	Sa'diy Sheroziyning hikmatlari haqida ma'lumot bering.
9.		Qobusnomada “axloq” tushunchasi haqida gapiring.(t.i.suxandonlik, to'g'ri so'zlik)	Kaykovus "Qobusnoma" asarida, tarbiya va ta'lim haqidagi fikrlari.(t.ikasb-hunar, muhit)	Javonmardlik haqida Kaykovusning aytgan ibratli gaplari haqida gapiring.	”Qobusnoma" asarida ota ona, ustoz va jamiyatning tarbiyadagi roli qanday?	Moturidiyning pandnoma asarlari haqida ma'lumot bering;
10.	7-mavzu: Mumtoz bolalar kitobxonligi	Mumtoz bolalar kitobxonligi haqida malumot bering.(T.I Harakat, uzv, matn, dialog, monolog,)	Guliston" va "Bo'ston" – dunyoviy pandnoma xarakterdagi asar ekanligiga dalil keltiring.(T.I tabu, maqol,masal, mashoyix,.)	Didaktik adabiyot va pandnomalarning bolalar kitobxonligida tutgan orni	Eski maktablarda oqish va oqitish usullari haqida ma'lumot bering.	Buyuk qomusiy mutafakkir Abu Ali ibn Sinoning asarlaridagi tarbiyaviy jihatlarini yoritib bering
11.	Mumtoz bolalar kitobxonligi va uning ko'rinishlari	Pandnomalarning bolalar tarbiyasiga qanday ta'siri haqida ayting (T.I. maqol,masal, mashoyix,.)	Eski va hozirgi ta'lim tizimidagi kitobxonlik farqlarini solishtiring. (T.I parem)ik, paremiografiya, paremiologiya, sintaktik,.)	Sharq pedagogik tafakkurida "Qobusnoma"ning o'rni .	"Qobusnoma" kim tomonidan yozilgan va uning mazmuni haqida gapiring.	Abu Ali ibn Sinoning bolalar kitobxonligi bilan bog'liq asarlarini ayting.
12.	8-mavzu: Alisher Navoiy asarlari bolalar kitobxonligida.	Kitob va bilim inson hayotida qanday o'rin tutishi haqida Navoiyning fikrlari.(T.I ongli, tafakkur,dunyoqarash)	Alisher Navoiy asarlarida ta'lim-tarbiyaga oid qanday g'oyalar ilgari surilgan? .(T.I ongli, tafakkur,dunyoqarash)	Alisher Navoiy va Abdurahmon Jomiy ilm va kitobxonlik haqida qanday fikrlarni ilgari surgan?	“Saddi Iskandariy” dostonida ilm va donishmandlik qanday o'rin tutadi?	Pandnomalarning maqsadi va ularning asosiy vazifasi
13.		“Farhod va Shirin” dostonida Farhod qanday qilib bilimli inson sifatida tasvirlangan? (T.I.komil inson)	“Layli va Majnun” dostonidagi Qays obrazidan qanday saboq olish mumkin?(T.I.axloq, odob)	Alisher Navoiy pand-nasihat asarlarida qanday ijtimoiy-siyosiy va axloqiy g'oyalar aks etgan?	Navoiy asarlarida ilm olish va kitobxonlikning qanday ahamiyati ta'kidlangan?	Bolalar kitobxonligi qanday bosqichlardan o'tib kelgan?
14.	9-mavzu: Bolalarga bag'ishlangan badiiy asrlarda mazmun va shaklning o'zaro aloqadorligi.	Mazmun va shaklning o'zaro aloqadorligi. (T.I.sabab, natija, mazmun)	Mazmun haqida tushuncha bering. (T.I. obraz, faoliyat)	Mazmunning shaklga o'tishi haqida ma'lumot bering.	Bolalar adabiyotidagi rang - baranglik.	Bolalarning asar mazmunini turlicha qabul qilishiga sabab nima deb o'ylaysiz.
15.		Shakl haqida tushuncha. (T.I. obraz, faoliyat)	Mazmun va shaklning dialektik birligi. (T.I.organik birikma)	Bolalarda kitobxonlikni shakllantirishda oila va o'qituvchilar o'rtasidagi munosabat.	Tashqi muhitning bolalar ta'lim va tarbiyasiga ta'siri.	Bolalarning kitobga bo'lgan muhabbatini shakllantirishda onaning o'rni.
16.	10-mavzu: Bolalarga bag'ishlangan sarguzasht asarlar turkumi.	O'zbek va jahon bolalar adabiyotida sarguzasht, avtobiografik, biografik qissalarning o'rni; ularda bola xarakteri hamda yozuvchi shaxsining shakllanish ifodasini izohlab bering	Andersen, aka-uka Grimmilar, Sh.Perro va boshqa Yevropa ijodkorlari ijodida sarguzasht asarlar va ulardagi voqealarning bog'liq jihatlarini tushuntirib bering.	X.To'xtaboyevning "Sariq devni minib" asarida aks ettirilgan sarguzasht voqealari haqida ma'lumot bering.	G'afur G'ulom hayoti va ijodi, uning bolalar adabiyotiga qo'shgan hissasi haqida yozing	"Sariq devning o'limi" sarguzasht asarining tuzilishi, qismlarini tahlil qilib bering.

17.		O'zbek bolalar folklorining rivojlanish yo'nalishlari haqida ma'lumot bering.(T.I ertak, masal, rivoyat, latifa)	X.To'xtaboyevning "Sariq devni minib" asarida aks ettirilgan sarguzasht voqealari haqida ma'lumot bering.	"Shum bola" asarida bolalarning o'ziga xos sarguzashtlari nimalarda aks etganini tahlil qilib bering.	Sarguzasht qissa va romanlarda ijtimoiy tuzum, bolalar xarakteri ifodasi.	"Shum bola" asarida bolalarning o'ziga xos sarguzashtlari nimalarda aks etganini tahlil qilib bering
18.	11-mavzu: She'riy asarlarda mazmun va shaklning o'ziga xosligi.	She'riyatda shakl, mazmun, mavzu va g'oya uyg'unligiga A.Oripov ijodidan namuna keltiring	Tursunboy Adashboyev she'riyatining mavzular olami haqida mulohaza yuriting?(T.I bahor, fasllar, o'simliklar)	Sh.Sa'dullaning "Och bo'ri, sho'x qo'zi va qirchang'i" she'riy ertagi qanday usulda yaratilgan?	Bolalarda katta qiziqish uyg'otib kelayotgan doston, ertak-dostonlariga ta'rif bering.	Miraziz A'zam hayoti va ijodi haqida ma'lumot bering.
19.		Qambar Otaning hayoti va ijodi haqida ma'lumot bering.(T.I kattaqo'rg'on)	Bolalar adabiyotida folklorning o'mi qanday?T.I janriy xilma-xillig,turmush tajribalari)	Kavsar Turdiyevaning hayoti va ijodi haqida ma'lumot bering.	Tursunboy Adashboyev hayoti va ijodi haqida ma'lumot bering.	Miraziz A'zamning qaysi she'r va qo'shiqlari bolalar adabiyotida katta o'rinda turadi?
20.	12-mavzu:O'zbek va chet el bolalar adabiyotida ijodiy ta'sir masalalari.	O'zbekistonda kitobxonlikni rivojlantirish bo'yicha qanday ijobiy o'zgarishlar amalga oshirilgan? (T.I.strategiya, taraqqiyot)	Hozirgi globallashuv sharoitida bolalar va yoshlar orasida kitobxonlikning holati qanday o'zgarayotganligi haqida aytib bering. (T.I.mutolaa, ta'lim, tarbiya, ma'naviyat)	S.A. Denisovning fikriga ko'ra, bolalarda kitobga bo'lgan qiziqishni shakllantirishda oilaning o'rni qanday?	Kitob o'qishning psixologik va intellektual foydalari qanday?	Shavkat Mirziyoyevning yoshlarni kitobxonlikka undash borasida bildirgan fikrini aytib.
21.		Farzandlarda kitobxonlik madaniyatini shakllantirishda oilaning o'rni qanday? (T.I.mutolaa, ta'lim, tarbiya, ma'naviyat)	O'zbekistonda yoshlar tarbiyasini rivojlantirish bo'yicha qanday chora-tadbirlar ko'rilmogda?	Rossiyada bolalar kitobxonligini rivojlantirish uchun qanday ta'lim dasturlari ishlab chiqilgan?	V.G. Belinskiy bolalar kitoblariga qanday talablar qo'ygan?	Alisher Navoiy kitobni qanday ta'riflagan?Asarlari orqali bayon qiling.
22.	13-mavzu: O'quvchilarda mutolaa madaniyatini rivojlantirish ijtimoiy zarurat sifatida.	Kitobxonlikni shakllantirishda oiladagi muhit? (T.I.mutolaa, ta'lim, tarbiya, ma'naviyat)	Kitobsevarlikni bolalarda shakllantirish qanday olib boriladi? (T.I.mutolaa, ta'lim, tarbiya, ma'naviyat)	Kitobxonlik madaniyati deganda nimani tushunasiz?	Kitobxonlikning qadriyatlariga ta'siri qanday?	Kitobxonlikning yoshlar ongiga ta'siri haqida fikringizni bildiring?
23.		Internet va zamonaviy texnologiyalar kitobxonlik madaniyatiga qanday ta'sir ko'rsatmogda? (T.I.Kitobxonlik, xalq og'zaki ijodi, ta'lim-tarbiya)	Bolalarga bag'ishlangan badiiy asarlardagi mazmunlarning mohiyati haqida aytib?(T.I. ma'naviyat, kitob, Kitobxonlik)	O'quvchilarni kitob o'qishga qiziqtirish uchun o'qituvchidan qanday malaka va metodlar talab qilinadi?	Kitobxonlik va o'qish madaniyati haqida fikr bildiring	Kitobsevarlikning yoshlar estetik madaniyatiga ta'siri
24.	14-mavzu: Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik madaniyatini rivojlantirishda sinfdan tashqari ishlar	Sinfdan tashqari o'qish darslarini olib borishda o'qituvchi va o'quvchining vazifalari. (T.I mutolaa, ta'lim, tarbiya, ma'naviyat)	Sinfdan va sinfdan tashqari o'qish darslarini bog'liqligi. (T.I. mustaqil o'qish, sinfdan tashqari o'qish.)	Sinfdan tashqari o'qilgan asarlar muhokamasini olib borish bolalar kitobxonligi darajasini qay darajada oshirishga xizmat qiladi?	Sinfdan tashqari o'qish darslarini olib borishda o'qituvchi va o'quvchining vazifalari nimalardan iborat ekanligini sanab bering.	Yoshlarni kitob o'qishga jalb qilish uchun qanday tadbirlar tashkil etish mumkin?
25.		Bolalar yozuvchilari bilan tanishtirish ular bilan uchrashuvlar o'tkazish haqida ma'lumot bering.	Sinfdan tashqari o'qish deganda nimani tushunasiz? (T.I. mustaqil o'qish, sinfdan tashqari o'qish.)	2-sinf o'qish darslarida sinfdan tashqari ishlarni tashkil qilish haqida ma'lumot bering.	Nima uchun kitob "beminnat ustoz" deb ataladi?Bolalar kitobxonligi namoyandalarining ma'lumotlari bilan izohlang.	Bolalar kitobxonligida "Volontiyorlik"nima?

		(T.I. <i>ma'naviyat, kitob, Kitobxonlik</i>)				
26.	15-mavzu: Boshlang'ich sinf o'quvchilarini kitob o'qishga qiziqtirish yo'llari	Bolalarni kitobxonlikka qiziqtirish usullari. (T.I Kitobxonlik, xalq og'zaki ijodi, ta'lim-tarbiya)	Boshlangich sinf o'quvchilarini kitobga o'qishga qiziqtirishda xalq og'zaki ijodi namunalaridan foydalanish. (T.I Kitobxonlik, xalq og'zaki ijodi, ta'lim-tarbiya)	Bolalar kitobxonligining bolalar tarbiyasida tutgan o'рни.	Kitobxonlarning ongiga zamonamiz qanday ta'sir kursatmoqda .Fikringizni aniq ilmiy manbalardan foydalanib izohlang .	Hikoya ,Ertak , Rivoyatlarning bir - biridan farqi hamda bola tafakkuriga ta'siri.
27.		Maktabgacha yoshdagi bolalarning kitobga bolgan qiziqishlarini yana qanday usullar bilan oshirish mumkin? (T.I kitob, yosh avlod, ona, ustoz)	Bolaning ta'lim- tarbiya Jarayonida Ijtimoiy hayot va oilaning o'рни. (T.I. kitob, yosh avlod, ona, ustoz)	Bolalar kitobxonligining bolalar salomatligiga ta'siri.	Bolaga kitob mutolaa qilishga o'rgatishdan oldin qanday ko'nikmalarni hosil qilish. kerak .	"Yoshlikda olingan bilim - toshga o'yilgan naqshdir" mavzusi ustida Fikringizni asoslab ayting.